

โดย... พวงเพ็ญ วิบูลย์สวัสดิ์

เราจะช่วยชาวชนบทให้ก่อสร้างปรับปรุงที่อยู่อาศัยได้อย่างไร ? ... ให้ทั่วถึง (ทั้งชุมชน) และ ... ยั่งยืน

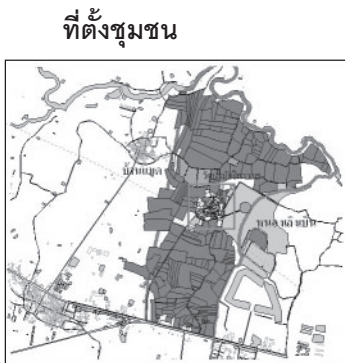
เรารู้กันอยู่แล้วว่าชาวชนบทซึ่งนับเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ อาชีพหลักคือเกษตรกรและรับจ้างทั่วไป อยู่ในกลุ่มที่ยากจนและมีรายได้ไม่แน่นอน ประชาชนในหมู่บ้านบางแห่งมีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 6,000 - 27,000 บาทต่อปี รัฐพยายามอย่างยิ่งที่จะช่วยเหลือประชากรส่วนนี้ในหลายๆ ทาง ทั้งการช่วยจัดหาที่ดินทำกิน จัดหาเงินกู้ทำเกษตรกรรมดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งการตั้งกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งก็ช่วยเหลือทุเลาการกู้ยืมระบบของเขาเหล่านั้นได้ในระดับหนึ่ง แต่ในด้านการก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัยยังไม่มีแนวทางการให้ความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในการซื้อที่อยู่อาศัย โดยรัฐลงทุนให้ส่วนหนึ่งและผู้ซื้อจ่ายเองโดยการผ่อนชำระธนาคารส่วนหนึ่ง แต่ทั้งหมดนั้นผู้ได้รับประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อยที่อาศัยอยู่ในเมืองหรือชานเมืองเท่านั้น ลักษณะและบริบทการเป็นอยู่ของชาวชนบทแตกต่างกัน ชาวชนบทต้องการซ่อมแซมปรับปรุงในที่เดิมมากกว่าการสร้างใหม่ เพราะเขาสามารถทำเองได้โดยค่อยๆ ทำทีละส่วนตามกำลังและเวลาที่ว่างจากการทำไร่ นา การเคหะแห่งชาติ ได้เล็งเห็นความสำคัญและต้องการหาแนวทางช่วยเหลือชาวชนบทในการพัฒนาที่อยู่อาศัยของตนให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของชุมชน โดยฝ่ายวิชาการและพัฒนาที่อยู่อาศัยได้จัดทำโครงการศึกษาหาแนวทางในพื้นที่นำร่อง ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมอบหมายให้ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้ศึกษาหาแนวทางช่วยเหลือชาวชนบทในพื้นที่นำร่อง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คณะผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่นำร่องเพื่อศึกษาที่หมู่บ้านบ้านหม้อ หมู่ที่ 11 ตำบลเขวาสี อำเภอมืองจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนครัวเรือน 199 ครัวเรือน โดยมีส่วนที่มีลักษณะการอยู่อาศัยที่หนาแน่นรวมกันเป็นกระจุก ที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาจำนวน 140 ครัวเรือน ซึ่งเป็นชุมชนที่มีเอกลักษณ์พิเศษคือ อาชีพส่วนใหญ่ของชุมชนคือ อาชีพปั้นหม้อแบบโบราณอันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษที่อพยพมาจากโคราชเมื่อ 100 ปีที่แล้ว โดยใช้ดินที่อยู่ในหนองเลิงเป็นที่ติดกับชุมชน จึงทำให้การสร้างบ้านเรือนอยู่อย่างหนาแน่นไม่มีระเบียบ ไม่มีที่ว่าง ไม่มีศูนย์กลางชุมชน สนามเด็กเล่น และขาดแคลน

พื้นที่เฝ้าหม้อ ที่อยู่อาศัยทรุดโทรม หลายบ้านมีการเลี้ยงวัว ควาย เป็ด ไก่ ใต้ถุนบ้าน เกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เป็นบ่อเกิดของเชื้อโรค

ในเบื้องต้นได้ทำการศึกษาข้อมูลโดยละเอียดของชุมชนโดยวิธีการดังนี้

- 1) รวบรวมจากฐานข้อมูล
- 2) สัมภาษณ์และสัมภาษณ์
- 3) จัดทำข้อมูลและพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศ(GIS) และจัดทำผังเฉพาะ (BASE MAP) ของหมู่บ้าน
- 4) จัดประชุมชาวบ้านให้มีการสำรวจปัญหาของชุมชน เรียกว่า ให้สำรวจตนเอง

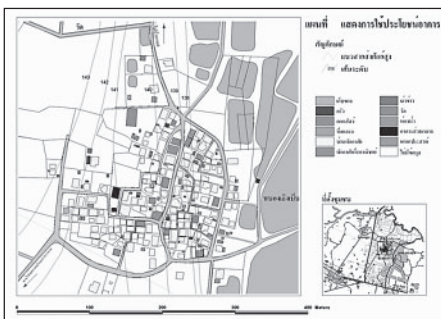
ภาพที่ 1 : ภาพพื้นที่ชุมชน

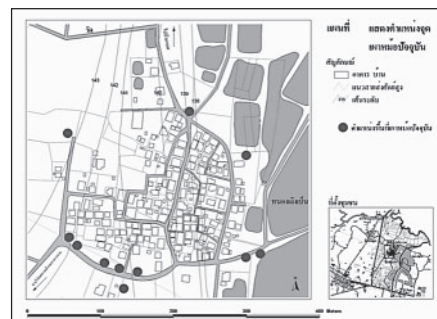
ภาพที่ 2 : ภาพชุมชนหนาแน่น

การศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. **ลักษณะทางกายภาพ** ศึกษาประวัติการตั้งถิ่นฐาน สภาพภูมิศาสตร์และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สภาพแวดล้อม และภูมิทัศน์ชุมชน ผลการศึกษาพบว่า มีความขาดแคลนถนนทางเข้า - ออกที่ดิน ทำให้ยังมีที่ดินตาดหลายแปลง มีความหนาแน่นและขาดพื้นที่ส่วนกลาง ขาดพื้นที่เฝ้าหม้อ ขาดทางระบายน้ำ และไม่มีบ่อน้ำบาดน้ำเสีย อีกทั้งระบบประปาไม่ทั่วถึงและขาดไฟฟ้าส่องสว่างตามถนนทางเข้าสู่หมู่บ้าน

ผังแสดงการใช้ประโยชน์อาคาร

ผังแสดงตำแหน่งการเฝ้าหม้อ

2. **ลักษณะที่อยู่อาศัย** ได้ศึกษาลักษณะและรูปแบบบ้านพักอาศัยในชุมชน ทั้ง 140 หลัง อย่างละเอียด โดยมีการจำแนกทั้งตามลักษณะ ตามสภาพบ้าน ตามวัสดุ ตามขนาดบ้าน และตามขนาดพื้นที่ว่าง ผลการศึกษาสภาพบ้านซึ่งนำมาใช้เป็นพื้นฐานแนวทางในการพัฒนาต่อไป อยู่ในสภาพดีและดีมากร้อยละ 30 มีสภาพปานกลางประมาณร้อยละ 40 และมีสภาพทรุดโทรมจนถึงทรุดโทรมมากถึงร้อยละ 30 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับผลการศึกษาของภูมิภาคอื่น

สภาพบ้าน	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก	7	5
ดี	38	27.14
ปานกลาง	55	39.29
ทรุดโทรม	31	22.14
ทรุดโทรมมาก	9	6.43
รวม	140	100

3. สภาพเศรษฐกิจ ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเกือบต่ำสุดในประเทศ คือเฉลี่ยครัวเรือนละ 6,000 - 27,000 บาทต่อปี อาชีพบ้านหม้อซึ่งไม่ได้รับการพัฒนาทางการตลาดและสามารถผลิตได้เฉพาะหน้าแล้ง อาชีพหลักคือ รับจ้างทำนา หรือเช่านาโดยไม่มีที่นาของตนเอง หรือรับจ้างทั่วไป จากข้อมูลการลงทะเบียนคนจน ปรากฏว่ามีครัวเรือนที่ลงทะเบียน มีปัญหาที่ดินทำกิน 50 ครัวเรือน ปัญหาหนี้สิน 76 ครัวเรือน และปัญหาที่อยู่อาศัยถึง 22 ครัวเรือน

4. สภาพทางสังคมวัฒนธรรมและการรวมกลุ่ม สภาพทางสังคมวัฒนธรรมของชาวบ้านหม้อมีลักษณะเช่นเดียวกับสังคมชนบทส่วนใหญ่ คือมีลักษณะเครือญาติ มีความใกล้ชิดกัน และมีการรวมกลุ่มกันเพื่อกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายหรือเพื่องานบุญพิธีกรรมต่างๆ แต่การรวมกลุ่มเป็นไปแบบหลวมๆ ไม่มีความเข้มแข็ง ไม่มีผู้นำที่ชาวบ้านมีศรัทธามากพอ จึงไม่มีกำลังในการสร้างแผนชุมชนอย่างเป็นระบบ อีกทั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน ที่เป็นผู้แทนของหมู่บ้านมีความคิดเห็นไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่จะเห็นได้ว่าหากมีผู้นำทางความคิดที่ดี หรือในขณะที่คณะผู้วิจัยเข้าไปกระตุ้นและชี้แนะแนวทางให้ชุมชนจะกระตือรือร้นและพร้อมให้ความร่วมมือ

นอกเหนือจากการศึกษาหลักฐานและสภาพทั้ง 4 ด้านแล้ว ผู้วิจัยได้จัดประชุมชาวบ้านทั้ง 140 หลัง 2 ครั้ง เพื่อร่วมระดมความคิดให้ชาวบ้านค้นหาปัญหาของชุมชน ซึ่งสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการของชุมชน ทั้งด้านกายภาพ และด้านสังคม และเศรษฐกิจ ได้ดังนี้

ด้านกายภาพ

1. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับที่พักอาศัย ได้แก่
 - บ้านเรือนทรุดโทรม ไม่มีรายได้มากพอที่จะซ่อมไว้ซ่อมแซมบ้าน
 - การเลี้ยงสัตว์ระปนในพื้นที่พักอาศัย
 - การเข้าถึงพื้นที่พักอาศัย (พื้นที่ตาบอด)
2. ปัญหาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
 - ทางเดินเท้ายังไม่ได้รับการพัฒนา
 - ขาดไฟฟ้าแสงสว่าง
 - น้ำประปาไม่พอเพียง
 - ขาดทางระบายน้ำและระบบบำบัดน้ำเสีย
3. ปัญหาสภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้าน
4. ปัญหาการขาดพื้นที่กิจกรรมชุมชน
5. ปัญหาพื้นที่สาธารณะขาดการพัฒนา

ด้านสังคมและเศรษฐกิจ

6. ปัญหาการถดถอยของอาชีพปั้นหม้อ
 - อาชีพปั้นหม้อขาดการฟื้นฟู
 - ขาดการพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์
 - ขาดพื้นที่สำหรับเผาหม้อ
 - มีการรวมกลุ่มแต่ไม่เข้มแข็ง ไม่ต่อเนื่อง
7. ปัญหาขาดพื้นที่ทำกิน (ทำการเกษตร)
8. ปัญหาหนี้สินและรายได้
9. ปัญหาการย้ายถิ่นฐานเข้าไปทำงานในเมือง

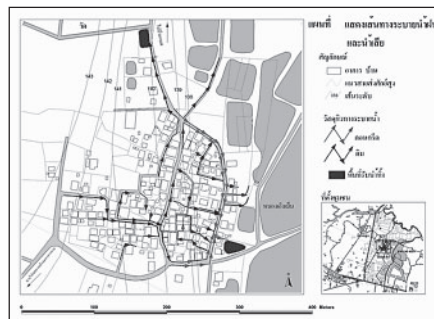
คณะผู้วิจัยได้สอดแทรกแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน พยายามให้ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางในการพัฒนา ได้นำตัวอย่างการทำแผนชุมชนที่ทำสำเร็จแล้วจากชุมชนอื่น มาให้ชาวบ้านหม้อศึกษา ชักชวนให้มีการจัดให้มี กรรมการหมู่บ้านเพื่อดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านต่อไป

จากประเด็นปัญหาและความต้องการของชุมชนข้างต้น คณะผู้วิจัยได้จัดทำแผนและรูปแบบการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ตลอดจนคำนวณงบประมาณ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต.) ต่อไป เช่น

1. ปรับปรุงทางสัญจร การปรับปรุงไฟฟ้าแสงสว่าง ระบบประปา ระบบระบายน้ำ และบำบัดน้ำเสีย ตามภาพ

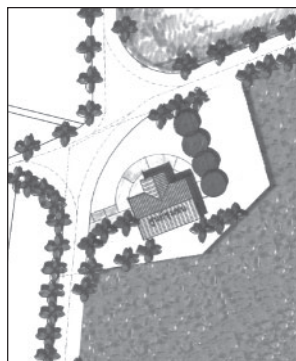

ผังแสดงแนวท่อประปา

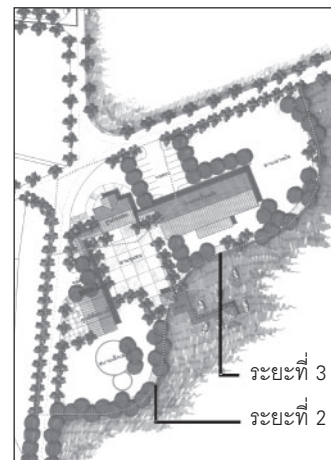

ผังแสดงเส้นทางระบายน้ำฝนและน้ำเสีย

2. จัดหาพื้นที่ส่วนกลางเพื่อสันถนาการและเป็นศูนย์ส่งเสริมอาชีพชุมชนได้ออกแบบศูนย์ชุมชน 3 ระยะ โดยกรมดินข้างหนองเล็งเป็น พร้อมสร้างอาคารศูนย์ชุมชน 1 หลัง ตามแผนระยะที่ 1 โดยมุ่งหวังว่า ชาวบ้านหม้อจะเสนอของบประมาณ อ.บ.ต. พัฒนาระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ต่อไป ตามภาพ

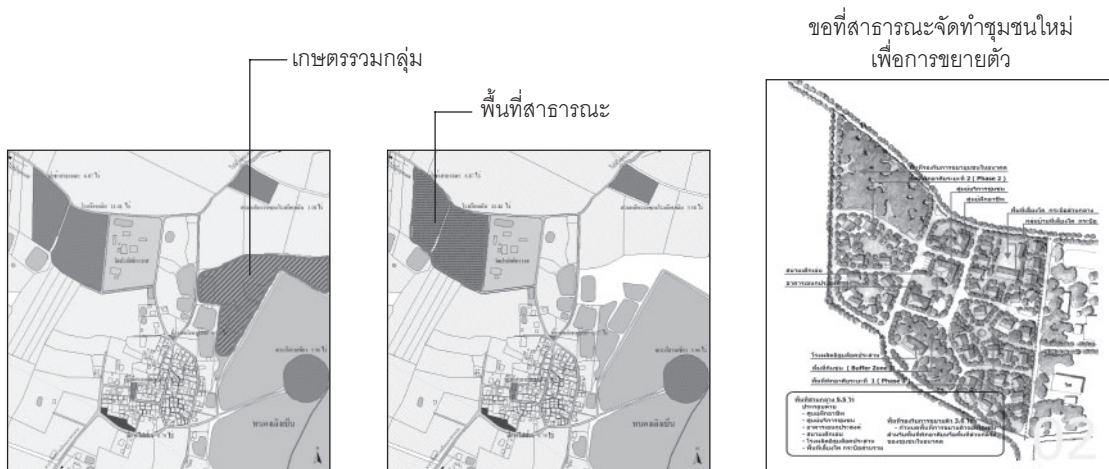

ระยะที่ 1

ระยะที่ 3
ระยะที่ 2

3. ชี้แนะพื้นที่สาธารณะใกล้หนองเพื่อทำเกษตรกรรมแบบรวมกลุ่ม
4. แนะนำให้มีการขอใช้พื้นที่สาธารณะ ซึ่งอยู่ด้านเหนือของชุมชน ทำเป็นชุมชนใหม่เพื่อลดความแออัดของชุมชนเดิม แก้ปัญหาสภาพแวดล้อม และมีที่ว่างที่ใช้ในการบ้นหม้อ เผาหม้อมากขึ้น ตามภาพ

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนงานทั้ง 4 ด้านดังกล่าว จะได้รับการจัดทำในอนาคตต่อไป อันจะทำให้ศูนย์ชุมชนริมนองที่ริเริ่มอาคารแรกไว้ด้วยงบประมาณจากงานวิจัยนี้สมบูรณ์แบบและสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านให้มีสภาพอยู่ดีกินดีขึ้นมาได้

แผนงานสุดท้ายซึ่งสำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในโครงการนำร่องนี้ คือ การพัฒนาที่อยู่อาศัยในชุมชน

จากการศึกษาข้างต้นถึงลักษณะที่อยู่อาศัยในชุมชนทั้ง 140 หลัง ซึ่งได้จำแนกสภาพทรุดโทรมให้เห็น และจากสภาพเศรษฐกิจของชุมชนนั้น จะเห็นได้ว่า โอกาสที่ชาวบ้านหม้อจะมีทุนทรัพย์มากพอที่จะปรับปรุงพัฒนาที่อยู่อาศัยด้วยตนเองนั้นเป็นไปได้ยาก อีกทั้งโอกาสที่ชาวบ้านจะกู้ยืมแหล่งเงินธนาคารตั้งอยู่ที่อยู่อาศัยในเมืองที่มีรายได้ประจำยิ่งเป็นไปได้ยากกว่า เพราะจากการสัมภาษณ์รายครอบครัว สรุปว่ามีความสามารถออมได้เดือนละประมาณ 200 ถึง 500 บาท เท่านั้น

ดังนั้น ควรจะมีแนวทางในการบริหารจัดการอย่างไร จึงจะทำให้เงินจำนวน 800,000 บาท ที่ตั้งไว้จากงบประมาณวิจัยเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านเป็นค่าพัฒนาที่อยู่อาศัยในโครงการนำร่องนั้น จะสามารถคงอยู่ยั่งยืนและกระจายไปทั่วถึงทั้งชุมชนได้ จึงเป็นงานที่ทำทนายอย่างมาก

หากใช้หลักความช่วยเหลือเช่นเดียวกับที่รัฐให้กับผู้มีรายได้น้อย คือรัฐให้เปล่าส่วนหนึ่งและชาวชนบทจ่ายเองส่วนหนึ่งแน่นอนว่า พวกเขาจะไปกู้ยืมมาส่วนหนึ่ง เพื่อให้ได้เปล่าอีกส่วนหนึ่งที่รัฐให้กลายเป็นว่าเราสนับสนุนให้เขาเพิ่มหนี้สินที่ตามปกติมีอยู่แล้วให้มากขึ้นอีก

คณะผู้วิจัยและกรรมการหมู่บ้านจึงเห็นชอบร่วมกันที่จะจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาที่อยู่อาศัย” โดยมีหลักการและวัตถุประสงค์ ดังนี้

หลักการ

เป็นแหล่งเงินทุนในการก่อสร้างปรับปรุงที่อยู่อาศัย

1. ปลอดภัยดอกเบี้ย
2. เหมาะสมกับรายรับของชาวบ้าน
3. สามารถกระจายความช่วยเหลือไปทั่วชุมชน
4. ยั่งยืนไม่สูญหายไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนที่ให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกใช้ในการก่อสร้างปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพดี
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการออม
3. เพื่อให้สมาชิกพร้อมรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบในการจัดระเบียบที่อยู่อาศัย
4. เพื่อให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
5. เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน นำไปสู่การจัดทำแผนชุมชน
6. เพื่อพัฒนาด้านอื่นๆ ต่อไป

โดยพิจารณาผู้ควรได้รับความช่วยเหลือจากผู้ยากจนและมีบ้านทรุดโทรมมากเสียก่อน โดยเริ่มกลุ่มที่ 1 คือบ้านที่ทรุดโทรมมาก 35 หลังแรก หลังละประมาณ 22,800 บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและดูแลการจัดวัสดุก่อสร้างให้โดยคณะผู้วิจัยเป็นผู้จ่ายค่าวัสดุให้กับร้านค้าโดยตรง

สำหรับกลุ่มช่างก่อสร้างนั้นเป็นช่างชาวบ้านหม้อ และเจ้าของบ้านร่วมกัน อันมีผลทำให้เกิดการถ่ายทอดทักษะทางช่างภายในหมู่บ้านและมีเงินหมุนเวียนจากค่าแรงช่างภายในหมู่บ้าน

สำหรับการคืนเงินกองทุนนั้น ได้จัดวิธีการคืนแบบทยอยเป็นเงินออมทุกเดือน เดือนละไม่น้อยกว่า 200 บาท และผ่อนชำระทุก 6 เดือน สรุปสาระได้ดังนี้

ข้อกำหนดการกู้ยืมเงินและการคืนเงิน

1. สมาชิกผู้กู้ทุกคนต้องชำระเงินออมทุกเดือน เดือนละไม่น้อยกว่า 200 บาท โดยมีการระบุเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ว่าผู้กู้ต้องมีการออมเงินเป็นรายเดือน และให้ถือว่าเงินออมนี้เป็นส่วนหนึ่งของการคืนเงินกู้
2. การกู้ยืมปลอดดอกเบี้ยใน 3 ปีแรก มีการผ่อนชำระทุก 6 เดือน ส่วนที่ชำระไม่หมดภายใน 3 ปี ต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 6
3. สำหรับผู้ที่ชำระครบถ้วนตรงตามเวลา จะได้สิทธิอยู่ในลำดับต้นๆ ในการจัดอันดับในการกู้ครั้งต่อไป แต่การกู้ครั้งที่สองนี้จะต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 6 โดยการผ่อนชำระวิธีเดียวกัน
4. ผลประโยชน์ที่ได้จากดอกเบี้ย กำหนดให้มีการจัดสรรไปใช้เป็นประโยชน์กับชุมชนร้อยละ 60 และเป็นค่าบริหารจัดการร้อยละ 40

จากการทยอยคืนภายใน 3 ปี ตามกำลังที่เหมาะสมกับรายได้ของชาวบ้านโดยไม่มีดอกเบี้ย จะเห็นได้ว่าในเดือนที่ 6 จะมีเงินคืนกองทุนมากพอที่จะให้สมาชิกกู้ยืมได้อีก 5 - 6 ราย ดังสมมุติฐานที่แสดงข้างล่างนี้

สมมติ ผู้กู้ได้กู้ยืมเงินกองทุนฯ เป็นจำนวนเงิน 22,800 บาท (22,800*35=800,000 บาท)		
กำหนดให้ทุกรายส่งเงินออม เดือนละ 200-500 บาท		ผ่อนชำระทุก 6 เดือน ครั้งละ 3,800 บาท
เดือนที่ 1-5 ออมเงินเดือนละ 200 บาท	เดือนที่ 6 ออมเงินได้ (200*6)=1,200 บาท	ชำระเพิ่ม 2,600 บาท
เดือนที่ 1-5 ออมเงินเดือนละ 500 บาท	เดือนที่ 6 ออมเงินได้ (500*6)=3,000 บาท	ชำระเพิ่ม 800 บาท
	เดือนที่ 6 กองทุนได้รับคืน 3,800*35หลัง=133,000 บาท	ให้ยืมได้อีก 5-6 ราย
หากยึดหลักการให้ความช่วยเหลือหลังละ 22,800 บาท จะมีบ้านที่ได้รับความช่วยเหลือถึง 100 หลัง ภายในระยะเวลา 6 ปี โดยที่เงินกองทุนยังคงเหลืออยู่เช่นเดิม		

การกำหนดเป็นเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ ให้ผู้กู้ต้องมีการออมเงินนี้ ก็เพื่อเป็นการปลูกฝังให้ติดเป็นนิสัย และไม่เป็นภาระหนักในตอนท้าย

หากชาวหมู่บ้านร่วมแรงร่วมใจมีความซื่อตรง และมีวินัยในการคืนเงินกองทุนตามที่กำหนด เงินกองทุนนี้จะหมุนเวียนเพื่อชาวบ้านหม้อใช้พัฒนาที่พักอาศัยได้ถึง 100 หลัง ภายใน 6 ปี และใช้คืนได้ครบถ้วนภายใน 10 ปี ดังนั้น สังคมของชุมชนจะดูแลการออมเงินและการคืนเงินกองทุนกันเองเพื่อให้กองทุนนี้คงอยู่ยั่งยืน ถือเป็นการพัฒนาตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ ภูมิคุ้มกันจำนวนที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานะของตนเอง มีการประมาณตน ไม่กู้ยืมเกินกำลังการจ่ายคืน ทำให้กองทุนจำนวนนี้จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนทั้งหมด โดยที่กองทุนยังคงอยู่ยั่งยืนไม่หมดไป

บ้านเลขที่ 52

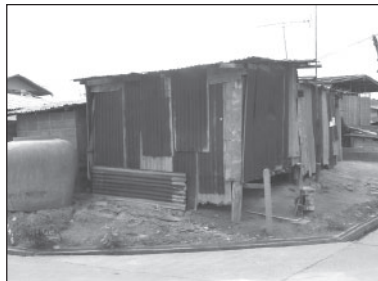

ก่อนปรับปรุง

หลังปรับปรุง

บ้านเลขที่ 108

ก่อนปรับปรุง

หลังปรับปรุง

กองทุนพัฒนาที่อยู่อาศัยบ้านหม้อนี้ ได้เริ่มจัดตั้งด้วยเงินทุน 800,000 บาท ที่มาจากส่วนหนึ่งของงานวิจัย และชาวบ้านกลุ่มแรกที่เข้าเป็นสมาชิกจำนวน 30 ราย ได้ปรับปรุงบ้านทั้ง 30 หลังแล้วเสร็จ เมื่อเดือนกันยายน 2549 โดยใช้จ่ายเงินกองทุนไปประมาณ 700,000 บาท ในขณะที่ได้มีผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกเพื่อรับความช่วยเหลือต่อมาอีก 12 ราย

สมาชิกกลุ่มแรกนี้ ได้เริ่มทยอยคืนเงินจากการออมของตนรายเดือน เดือนละ 200 - 500 บาท โดยผู้รับคือคณะกรรมการที่อยู่หมู่บ้านและคณะผู้วิจัยเป็นผู้ดูแลนำเข้าธนาคาร มี 2 ถึง 3 ราย ที่จ่ายล่าช้ากว่ากำหนด และมีเพียง 1 รายที่มีปัญหาทางการเงิน จะขอรวมชำระทุก 6 เดือน ซึ่งทุกรายจะมีเพื่อนบ้านเป็นผู้รับรอง จึงทำให้มีการว่ากล่าวตักเตือนกันเอง ดังนั้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2550 กองทุนจะได้รับชำระงวดแรก (6 เดือนแรก) ครบและได้เงินคืนประมาณ 100,000 บาท รวมกับ 100,000 บาท ที่เหลือจากกลุ่มที่ 1 เพียงพอสำหรับสมาชิกรายต่อไป ในการนี้คณะผู้วิจัยจะยังเป็นที่เล็งคอยติดตามประเมินผลต่อไปอีก 2 ปี ก่อนที่จะมอบให้คณะกรรมการหมู่บ้านดูแลเอง

จากการที่ได้ศึกษาและทำให้ชาวบ้านมีความเข้าใจในแนวทางการดูแลตนเอง เน้นความซื่อตรงและความมีสัจจะในชุมชน ให้ชุมชนควบคุมกันเอง คณะผู้วิจัยและผู้เขียนเชื่อว่า **หากภาครัฐให้ความช่วยเหลือด้วยแนวทางนี้ ชาวชนบทจะสามารถดูแลและบริหารจัดการให้กองทุนเป็นกองทุนที่ยั่งยืนที่ชาวชนบทในชุมชนนั้น สามารถจะพึ่งพาได้ตลอดไป** และชาวบ้านก็จะได้ที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพมากขึ้น เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทให้ดีขึ้น สมตามเจตนารมณ์ของการเคหะแห่งชาติ ผู้คิดริเริ่มโครงการและให้ทุนวิจัย และสมกับความทุ่มเท แรงกาย แรงใจ แรงสมอง ของคณะผู้วิจัยที่ปรารถนา จะเห็นชาวชนบทในพื้นที่โครงการนำร่องทั้งชุมชน มีสภาพที่อยู่อาศัยที่ดีขึ้น

